

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/24/2024
Identifikačné číslo spisu:	6121275762
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6121275762.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu BK SERVIS, s.r.o., Prašná 6, Košice, IČO: 36 586 188, zastúpeného advokátkou kanceláriou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., Kmeťova 26, Košice, IČO: 47 237 406, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 373,69 eur s príslušenstvom, vedenom pôvodne na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 31Cb/5/2021, (aktuálne na Mestskom súde Bratislava III sp. zn. B1-31Cb/5/2021) v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/111/2022-422 zo dňa 27. júna 2024, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 31Cb/5/2021-296 zo dňa 17.3.2022 v znení opravného uznesenia č. k. 31Cb/5/2021-372 zo dňa 10.8.2022 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 25,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 25,50 eur od 3.10.2020 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojenú s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 373,69 eur titulom poistného plnenia. Svoj nárok odôvodnil tým, že dňa 30.7.2020 došlo ku škodovej udalosti, pri ktorej bola poistenému (obchodnej spoločnosti HEDOSTAV, s.r.o.) spôsobená škoda na motorovom vozidle, havarijne poistenom u žalovaného. Poistený dal motorové vozidlo opraviť v servise patriacom spoločnosti BK SERVIS, s.r.o. (t. j. v servise žalobcu), ktorý opravu vykonal za 4 015,35 eur bez DPH. Žalovaný uznal výdavky na opravu po odpočítaní spoluúčasti 200 eur len do výšky 3 441,66 eur, t. j. predmetom konania je nepriznaná časť výdavkov vo výške 373,69 eur. Poškodený (obchodná

spoločnosť VÚB Leasing, a.s.) ako vlastníka motorového vozidla nárok na vyplatenie poistného plnenia voči žalovanému postúpil zmluvou o postúpení pohľadávky z 1.7.2021 na poisteného (obchodnú spoločnosť HEDOSTAV, s.r.o.), ktorý ďalšou zmluvou o postúpení pohľadávky z 1.7.2021 postúpil nárok na žalobcu. Žalovaný dňa 30.7.2020, t. j. pred vykonaním opravy, informoval poisteného o nákladoch spojených s opravou poškodeného motorového vozidla, ako aj o spôsobe výpočtu poistného plnenia.

3. Súd prvej inštancie vychádzal z oznámenia žalovaného o poistnom plnení z 18.9.2020 a dôvody v ňom uvedené považoval za právne relevantné s poukazom na § 797 ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“). Ohľadom aplikácie článku IX ods. 2 písm. c/ Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 913 (ďalej len „Zmluvné dojednanie“ alebo „ZD“), súd prvej inštancie poukázal na to, že v zmysle predmetného dojednania „pri opravách v nezmluvných, neautorizovaných opravovniach sa za primerané náklady na opravu poškodeného vozidla budú považovať náklady stanovené poisťovňou po zdokladovaní rozsahu poškodenia vozidla. O týchto nákladoch bude poistený informovaný písomnou formou. V kalkulácii nákladov na opravu v nezmluvných, neautorizovaných opravovniach bude maximálne akceptovaná výška normohodiny na 25 eur bez DPH.“ Súd prvej inštancie zdôraznil, že výška poistného plnenia má byť v súlade s § 806 OZ bližšie špecifikovaná v poistnej zmluve a v poistných podmienkach tvoriacich súčasť poistnej zmluvy, pričom uvedené dojednanie predstavuje spôsob určenia poistného plnenia v súlade so zákonom. Zároveň súd prvej inštancie konštatoval, že zo strany žalovaného boli splnené podmienky predpokladané daným Zmluvným dojednaním, keď vopred informoval poisteného o podmienkach a výške poistného plnenia.

4. K samotnej výške nákladov za vykonané práce súd prvej inštancie čiastočne nesúhlasil s postupom žalovaného, ktorý určil výšku ceny práce v sume 20 eur bez DPH, keďže v zmysle Zmluvných dojednaní bola určená cena práce za normohodinu v sume 25 eur bez DPH. Uviedol, že za primerané náklady spojené s opravou motorového vozidla je možné považovať tie, ktoré boli vo všeobecných poistných podmienkach jednoznačne stanovené. Je neprípustné, ak sa poisťovňa snaží až ex post definovať pojmy použité poisťovňou vo všeobecných poistných podmienkach v neprospech poisteného a v prospech toho, aby bolo po vzniku poistnej udalosti poskytnuté poistné plnenie v čo najmenšom rozsahu. Za primerané považoval náklady za opravu motorového vozidla v nezmluvnom neautorizovanom servise v cene práce za normohodinu (Nh) v sume 25 eur bez DPH, keďže iný objektívne merateľný parameter pre definovanie primeraných nákladov Zmluvné dojednanie neobsahuje.

5. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca v rámci poistného plnenia žiadal zaplatiť cenu práce za mechanické práce v rozsahu 8,5 Nh a za lakovnícke práce v rozsahu 4,8 Nh. Cenu mechanických prác si žalobca uplatnil v sume 340 eur bez DPH, žalovaný vyplatil len sumu 146 eur bez DPH. Žalobca mal podľa názoru súdu prvej inštancie nárok na zaplatenie ceny 212,50 eur, čiže o 66,50 eur viac, ako uznal (a následne vyplatil) žalovaný. Pri lakovacích prácach žalovaný priznal žalobcovi vyšší počet normohodín, než bolo účtované zo strany žalobcu. Súd prvej inštancie uviedol, že je potrebné vychádzať z rozsahu prác uplatnených žalobcom, a teda za 4,8 Nh pri hodinovej sadzbe 25 eur bez DPH vznikol nárok na zaplatenie ceny lakovníckych prác v sume 120 eur bez DPH, pričom žalovaný zaplatil žalobcovi cenu lakovníckych prác v hodnote 161 eur bez DPH, teda o 41 eur viac, ako bol podľa zmluvných dojednaní povinný platiť. Žalovaný pri likvidácii poistnej udalosti z uvedených dôvodov vyplatil poistné plnenie (v časti ceny práce) v sume o 25,50 eur nižšej, ako v súlade so zmluvou a zákonom mal vyplatiť, preto v tejto časti vyhodnotil súd prvej inštancie žalobu ako dôvodnú.

6. K spochybňovaniu Zmluvného dojednania žalobcom súd prvej inštancie poukázal na zmluvnú voľnosť zmluvných strán pri uzatváraní poistnej zmluvy. Poistený súhlasil s obsahom zmluvy vrátane Zmluvných dojednaní, s ktorými sa vopred oboznámil, alebo aspoň oboznámiť mal pri zachovaní odbornej starostlivosti, a preto bolo potrebné z obsahu zmluvných dojednaní pri určení výšky poistného plnenia vychádzať. Žalobca v spore vystupuje ako právny nástupca poisteného, a preto pri posúdení žalobného návrhu sa vychádzalo z toho, na aké poistné plnenie a v akej výške mal za splnenia poistných podmienok nárok poistený. Keďže predmetom sporu je nárok na vyplatenie poistného plnenia, nebolo určujúce, či

žalobca postupoval pri oprave poškodeného motorového vozidla tak, aby bolo z technického a funkčného hľadiska rovnako prevádzkyschopné, ako pred jeho poškodením - ako to uvádzal v žalobe - keďže predmetom sporu nie je nárok zhotoviteľa voči objednávateľovi na zaplatenie ceny diela. Ak bola celková cena diela (cena prác servisu) vyššia, ako nárok poisteného na vyplatenie poistného plnenia, mal si žalobca uplatňovať zvyšok ceny diela voči objednávateľovi.

7. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 1Cob/111/2022-422 zo dňa 27.6.2024, rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením potvrdil a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%.

8. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v prvoinštančnom rozsudku a na doplnenie jeho správnosti dodal, že poistným plnením, na ktoré má poistený právny nárok, nemusí byť bez ďalšieho suma, ktorá bola poistenému fakturovaná autoservisom za opravu poškodeného vozidla, ale suma, ktorú je v zmysle zmluvných dojednaní obsiahnutých v poistnej zmluve a všeobecných poistných podmienkach povinný vyplatiť poisťovateľ poistenému. Nevyplatenie celej požadovanej sumy poistenému ako poistného plnenia poisťovateľom automaticky neznamena, že poisťovateľ znížil poistné plnenie postupom podľa § 799 ods. 3 OZ, ale môže ísť o určenie výšky poistného plnenia poisťovateľom podľa § 806 OZ.

9. Žalobca v odvolaní namietal závery súdu prvej inštancie tvrdiac, že znenie čl. IX ods. 2 písm. c) Zmluvných dojednaní je v rozpore so zákonom, a to § 42 ods. 1 zák. č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“), ale aj § 4 ods. 1 a nasl. zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže (v súčasnosti zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov) z dôvodu obmedzovania hospodárskej súťaže. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie sa s touto námietkou zaoberal, keď uviedol, že žalobca nepredložil jediný dôkaz, že by sa v zákonom predvídanom konaní domáhal ochrany pred ním tvrdeným obmedzovaním hospodárskej súťaže zo strany žalovaného. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie konštatujúc, že žalobca netvrdil a ani nepreukázal začatie konania v zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 187/2021 Z. z., ktoré v prípade existencie žalobcom tvrdenej dohody obmedzujúcej súťaž začína Protimonopolný úrad SR vždy z vlastného podnetu, prípadne na základe písomného oznámenia osoby, čo sa v danej veci nepotvrdilo.

10. Odvolací súd vo vzťahu k neplatnosti čl. IX ods. 2 písm. c) ZD pre rozpor so zákonom podľa § 39 OZ v korelácii s § 4 zákona č. 136/2001 Z. z. platného v čase uzatvorenia poistnej zmluvy obsahujúcom zákaz dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž uviedol, že predmetné ustanovenie definuje pojem dohody obmedzujúcej súťaž, rozsah tohto zákazu, ako aj výnimky zo zákazu. Poukázal na ods. 2 ustanovenia, ktoré obsahuje tzv. pravidlo „de minimis“, ktorého podstatou je, že konania, ktoré nemajú citeľný skutočný alebo potenciálny dopad na súťaž, nepodliehajú zákazu podľa § 4 ods. 1 zákona. Pravidlo „de minimis“ však nemožno uplatniť v prípade, ak mala dohoda, zosúladený postup alebo rozhodnutie združenia podnikateľov za cieľ obmedzenie súťaže. Predmetné hodnoty upravovala v čase platnosti a účinnosti zákona č. 136/2001 Z. z. vyhláška Protimonopolného úradu SR č. 169/2014 Z. z., ktorou sa ustanovujú prahové hodnoty na určenie, či dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov alebo rozhodnutie združenia podnikateľov má zanedbateľný účinok na hospodársku súťaž (v súčasnosti vyhláška Protimonopolného úradu SR č. 188/2021 Z. z.).

11. Ďalej odvolací súd uviedol, že žalobca považoval za dohodu obmedzujúcu súťaž dohodu uzatvorenú medzi poisťovňou a zmluvným servisom z toho dôvodu, že takáto dohoda priamo určuje ceny a obchodné podmienky, čo priamo obmedzuje hospodársku súťaž tým, že vylučuje zo súťaže ostatných súťažiteľov, ktorí neposkytujú služby za rovnakých podmienok. Odvolací súd k uvedenej argumentácii konštatoval absenciu skutkových tvrdení vzťahujúcich sa na konkrétnu dohodu bez unesenia dôkazného bremena preukázania jej existencie.

12. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že zmluvná voľnosť pri uzatváraní poisťnej zmluvy vyplývajúca z § 2 ods. 3 OZ umožňovala poistenému a poisťovní upraviť si poisťnou zmluvou aj výšku ceny práce v sume 25 eur/Nh bez DPH, čo predstavuje spôsob určenia poisťného plnenia v zmysle § 806 OZ, a to aj v prípade rozdelenia servisov na zmluvné a nezmluvné. Označenie autoservisov na zmluvné a nezmluvné nie je v rozpore s čl. 101 ods. 3 ZFEÚ, ktorý sa týka hospodárskej súťaže medzi podnikateľmi a združeniami podnikateľov navzájom pôsobiacich na spoločnom súťažnom trhu a nie medzi poisťovňami a poistenými a ich vzájomnými dohodami reflektujúcich predovšetkým princíp zmluvnej voľnosti. Argument žalobcu, že vnútením ustanovení vo všeobecných poisťných podmienkach dochádza zo strany poisteného k vzdaniu sa práva, čo je zároveň šikanovaním v obchodných vzťahoch a porušením poctivého obchodného styku, vyhodnotil súd ako nedôvodný, keďže naráža na zmluvnú autonómiu strán konania, ktoré sa môžu slobodne rozhodnúť, akú poisťnú zmluvu uzatvoria.

13. Vo vzťahu k nepriznanému lakovaciemu materiálu, namietajúc naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f), písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový priadok (ďalej aj „CSP“), žalobca poukazoval na nesprávnosť záverov súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena, keď poistený bezodkladne oznámil vznik poisťnej udalosti a poskytol žalovanému všetky doklady potrebné na likvidáciu poisťnej udalosti (faktúru č. 20200182 a kalkuláciu s ostatnými požadovanými dokumentami), pričom podľa názoru žalobcu predložená kalkulácia preukazuje množstvo použitého lakovacieho materiálu, a preto bolo na žalovanom, aby preukázal dôvodnosť krátenia poisťného plnenia. Zároveň upozornil, že žalovaný nepožadoval receptúru použitej farby pri šetrení poisťnej udalosti, pričom neuviedol, čo sa rozumie pod pojmom receptúra farby a čo sa má navrhovaným dôkazom preukázať. Odvolací súd upozornil, že súd prvej inštancie svoje závery vo vzťahu k nepriznaniu nároku žalobcu na preplatenie ceny lakovacieho materiálu nezaložil na nepreukázaní dokladu o receptúre farby, preto považoval argumentáciu odvolateľa za irelevantnú. Ak poisťovňa pred ukončením šetrenia nepožadovala predmetný doklad a nezložila svoje závery na skutočnostiach uvedených v oznámení o poisťnom plnení, nemôže byť samotné nepredloženie takéhoto dokladu na ťarchu žalobcovi v zmysle § 799 ods. 2 OZ.

14. K námietke týkajúcej sa právnej nemožnosti plnenia podľa § 575 OZ, či § 352 ObZ, ako aj námietky nepreukázania akceptovania všeobecných poisťných podmienok, tu odvolací súd upozornil, že ide o prostriedky procesnej obrany, ktoré žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie neuplatnil, napriek tomu, že tak v zmysle § 154 CSP mohol urobiť, a preto ide o tzv. neprípustné novoty v odvolacom konaní v zmysle § 366 CSP. Rovnako tak aj argumenty žalobcu v podaní zo dňa 10.5.2022, ktorými namietal, že žalovaný nevyzval žalobcu v priebehu šetrenia poisťnej udalosti na zdôvodnenie lakovacej konštanty, pričom pri aplikácii najvyššej kvality laku je podľa odborných vyjadrení z rozhodnutí súdov potvrdené, že lakovacia konštanta je prípustná až do hodnoty do 150 % pri type laku perleť, ďalej tvrdenie žalobcu, že konanie žalovaného, ktorým určuje, ktorý druh servisu má využiť, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a tvrdenie o nezohľadnení skutočnosti, v akej hodnote má poistený poistené svoje vozidlo, predstavujú neprípustné novoty použité až v odvolacom konaní. Odvolací súd poukázal na to, že predmetné argumenty boli namietané až po uplynutí lehoty na podané odvolanie. Argumentáciu k vyššie uvedeným dôvodom doplnil žalobca opätovne v podaní zo dňa 11.10.2023 pripojením listinných príloh ako kategorizácia vozidla a oznámenie o poisťnom plnení zo dňa 22.4.2020, ktoré súd považoval tiež za neprípustné novoty v odvolacom konaní. Okrem toho žalobca doplnil ďalší argument k odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, a to námietku neplatnosti limitácie ceny normohodiny práce pre neautorizované a nezmluvné opravovne z dôvodu jej neurčitosti, ktorá je podľa odvolacieho súdu taktiež neprípustnou novotou podľa § 366 CSP.

15. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v zákonom stanovenej lehote rozsiahle dovolanie (42 strán), vyvodzujúc jeho prípustnosť z § 420 písm. f) CSP. Odvolaciemu súdu vytkol, že jeho rozhodnutie trpí vnútorne rozpornou argumentáciou a nedostatkom odôvodnenia, súčasne jeho postup pri hodnotení dôkazov označil dovolateľ za svojvoľný, ktoré okolnosti majú podľa neho za následok nesprávne rozhodnutie vo veci s takou intenzitou, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „NS SR“), aby zrušil obe rozhodnutia súdov nižších inštancií a vec vrátil súdu prvej inštancie na

ďalšie konanie a priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

16. Dovolateľ nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu, že čl. IX ods. 2 písm. c) ZD predstavuje spôsob určenia poistného plnenia v súlade so zákonom (§ 806 OZ). Namietal, že odvolací súd nepodrobil kritickému právnomu posúdeniu tento článok, ktorý diskriminuje neautorizované servisy a poistených, tiež že nezohľadnil pri právnom posúdení ani uzatvorenú poistnú zmluvu. Dovolateľ poukázal na to, že princíp zmluvnej voľnosti nie je absolútny a musí rešpektovať kogentný charakter ustanovení OZ upravujúcich poistné zmluvy a základné zásady občianskoprávných vzťahov (časť A dovolania). Podľa dovolateľa odvolací súd účelovo poukazuje na § 788 ods. 1, 3 a 4 OZ, pričom vynecháva odsek 2 tohto ustanovenia namietajúc, že odvolací súd posudzoval právny vzťah založený poistnou zmluvou len na základe všeobecných poistných podmienok bez toho, aby posúdil konkrétnu uzavretú poistnú zmluvu a konkrétne zmluvné dojednania v poistnej zmluve.

17. Dovolateľ namietal obchádzanie kogentných ustanovení OZ prostredníctvom všeobecných poistných podmienok, podmieňovanie vyplatenia celého nároku na poistné plnenie a nahradenie škody na poistenom majetku opravou v autorizovanom alebo zmluvnom servise (časť B dovolania). Podľa dovolateľa všeobecné poistné podmienky VPP KAS 6 čl. 12 ods. 5 bod c) neurčujú všeobecne, akým spôsobom poisťovňa bude posudzovať primeranosť nákladov na opravu vozidla, t. j. určenie rozsahu výšky poistného plnenia, ale už vopred konkrétnym spôsobom obmedzujú rozsah poskytnutého poistného plnenia na maximálnu cenu práce, čím priamo obchádzajú poistné podmienky dohodnuté v poistnej zmluve - výšku poistnej sumy poisteného majetku a rozširujú dôvody zníženia poistného plnenia v rozpore s kogentnou úpravou OZ. Poistený nemôže byť sankcionovaný znížením poistného plnenia z dôvodu, že opravu poškodenej veci vykonal neautorizovaný nezmluvný servis.

18. Ďalej uviedol, že v danom prípade nebola uzavretá poistná zmluva vo forme určitého podpoistenia, z ktorej by vyplývala dohodnutá výška ceny opravárenských prác, ktoré budú kryté a uhrádzané poisťovňou vo vzťahu ku všetkým servisom podnikajúcim v tomto sektore, ale naopak, v prípade žalobcu bola uzatvorená štandardná poistná zmluva na poistené vozidlo, z ktorej vyplývajú konkrétne práva a povinnosti zmluvným stranám. Dovolateľ mal za to, že pre platnosť akejkoľvek modifikácie zmluvných podmienok dohodnutých v poistnej zmluve je nutné dodržanie písomnej formy (§ 791 ods. 1 OZ), kedy by poistený individuálne prejavil vôľu podieľať sa na následkoch poistnej udalosti dodatočným spôsobom v prípade vykonania opravy v neautorizovanom servise, čo nebolo dodržané.

19. Skutočnosť, že žalovaný znižuje poistné plnenie, je podľa dovolateľa zrejmá zo skutočnosti, že pokiaľ by si žalobca nechal opraviť svoje vozidlo v autorizovanej opravovni, nebolo by mu znížené poistné plnenie a nemusel by následne ani doplácať rozdiel v nevyhnutných nákladoch na odstránenie vzniknutej škody na vozidle. Tvrdí, že výklad právnych predpisov odvolacím súdom, ktorý z pojmu zníženie poistného plnenia vytvoril pojem „dohodnuté“ poistné plnenie, priamo obchádza kogentnosť ustanovení občianskeho zákonníka (§ 799 ods. 4 v spojení s § 809), ktoré stanovujú, za akých podmienok môže poisťovateľ znížiť poistné plnenie. Podľa dovolateľa je zrejmé, že týmto konaním poisťovňa znižuje poistné plnenie v rozpore s uzatvorenou poistnou zmluvou a to z dôvodu výberu konečného miesta, v ktorom sa vzniknutá škoda reparuje, čím rozširuje dôvody zníženia poistného plnenia. Rozširovanie dôvodov zníženia poistného plnenia vymedzených vo VPP poisťovne nad rámec kogentných ustanovení občianskeho zákonníka spôsobuje podľa dovolateľa neplatnosť ustanovení VPP poisťovne, ktoré siahajú nad rámec kogentnej právnej úpravy. Vzhľadom na uvedené má dovolateľ za to, že poistné podmienky v čl. 9 ods. 2 písm. c) ZD sú v rozpore s uzatvorenou poistnou zmluvou, ich cieľom je znížiť poistné plnenie a obchádzanie kogentných ustanovení občianskeho zákonníka.

20. Dovolateľ ďalej odvolaciemu súdu vytýkal závery ohľadom posudzovania nároku na poistné plnenie - reparovanie vzniknutej škody na poistenom majetku podľa kritéria primeranosti a účelnosti tvrdiac, že závery súdov ohľadom definovania spôsobu určenia primeraných nákladov sú nepravdivé a zavádzajúce. Primeranosť a účelnosť týchto nákladov na opravu poisteného vozidla žalobca preukázal predloženou faktúrou za opravu vozidla a zároveň primeranosť ceny účtovanej práce predložením konkrétnych cenníkov iných servisov podnikajúcich v danom mieste a čase, a primeranosť výšky lakovacej

konštanty odôvodnil technologickým postupom, ktorý bolo nutné dodržať pri vykonávaní konkrétnej opravy vozidla. Má za to, že limitovať výšku poistného plnenia na sumu 25 eur/hod vo všeobecných poistných podmienkach nezodpovedá zásadám primeranosti a účelnosti a žalovaný sa touto zásadou neriadi a stanovuje si vopred pre všetky vozidlá jednotnú výšku ceny opravy bez ohľadu aký druh, typ vozidla alebo poistná suma bola v zmysle poistnej zmluvy dojednaná.

21. V ďalšej časti namietal žalobca neaplikovanie práva EÚ a rozhodnutí ustálenej rozhodovacej praxe (časť D), poukazujúc na bod 45 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Uviedol, v odvolaní poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ týkajúcu sa obmedzovania hospodárskej súťaže poisťovňami v rámci voľného opravárenského trhu autoservisov. Z uvedeného dôvodu považuje odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu za svojvoľné a arbitrárne, porušujúce právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie. Podporne poukázal na rozhodnutie SDEÚ vo veci C-32/11, Allianz Hungária Biztosító Zrt. a i. proti Gazdasági Versenyhivatal tvrdiac, že odvolací súd sa opomenul týmto rozhodnutím zaoberať.

22. Žalobca tiež namietal zneužívanie práva poisťovne a priznanie právnej ochrany odvolacím súdom pri obmedzovaní voľnej hospodárskej súťaže (časť F). Žalobcovi nie je zrejmá myšlienková úvaha odvolacieho súdu, ktorý podmieňuje poskytnutie právnej ochrany žalobcovi vyplývajúcej zo zákonných ustanovení týkajúcich sa ochrany hospodárskej súťaže začatím konania Protimonopolným úradom SR. Mal za to, že uvedeným procesným postupom dochádza k porušovaniu procesných práv žalobcu na prístup k súdu a odmietnutie spravodlivosti odvolacím súdom, ak podmieňuje prístup k právnej ochrane práve začatím konania pred Protimonopolným úradom SR. Žalobca namietal, že v tomto prípade súdy nižšej inštancie zaťažili dôkazným bremenom žalobcu ohľadom akéhokoľvek preukazovania domáhania sa ochrany, resp. začatia konania pred Protimonopolným úradom SR týkajúceho sa obmedzovania ochrany hospodárskej súťaže. Odvolací súd neskúmal, či predmetná dohoda poisťovne s poistenými ako aj medzi poisťovňou a zmluvným servisom v korelácii so všeobecnými poistenými podmienkami žalovaného, porušuje hospodársku súťaž z hľadiska cieľa alebo následkov. Mal za to, že ide o základné právne posúdenie, ktoré má konajúci súd pri svojom právnom posúdení skúmať, keďže od tohto závisí následne právne posúdenie konajúceho súdu. Namietal, že ustanovenie VPP čl. 12 ods. 5 písm. c), je absolútne neplatné zmluvné ustanovenie (neplatný právny úkon), pretože porušuje voľnú hospodársku súťaž - rozlišuje a diskriminuje neautorizované opravovne na úkor autorizovaných opravovní.

23. Žalobca odvolaciemu súdu tiež vytýkal vnútornú rozpornosť, svojvoľnosť a arbitrárnosť odôvodnenia rozhodnutia. Podľa dovolateľa žalovaný nevyužil ani svoje právo určiť konkrétnu opravovňu poistenému v zmysle čl. 9 ods. 4, preto ani nemôže uplatňovať akékoľvek zníženie poistného plnenia, ktoré je v rozpore s uzatvorenou poistnou zmluvou. Poukázal na bod 41 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, namietajúc procesný postup súdu pri hodnotení dôkazných prostriedkov, z ktorého súd ustálil, že by sa mal žalobca ešte dňa 30.7.2020 dozvedieť o podmienkach a výške poistného plnenia, keďže z oznámenia o ukončení šetrenia poistnej udalosti je zrejmé, že poistná udalosť vznikla dňa 30.7.2020 a nahlásená bola u žalovaného dňa 31.7.2020. Z uvedeného dôvodu sa žalobca nemohol dozvedieť o podmienkach a ani o výške poistného plnenia dňa 30.7.2020 a byť upozornený žalovaným, keďže žalovaný nemal vedomosť o vzniku poistnej udalosti, preto považuje tieto právne závery odvolacieho súdu za rozporné s princípmi logiky.

24. Podľa dovolateľa odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi uskutočňovať jeho procesné práva a to aplikovaním koncentrácie konania, poukazujúc na bod 46 až 48 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Tvrdil, že neuplatňoval žiadne nové prostriedky procesného útoku, len reagoval na prekvapivé a svojvoľné rozhodnutie súdu prvej inštancie. Mal za to, že ak súd prvej inštancie poukazoval na všeobecné poistné podmienky, pričom nezohľadnil poistné podmienky dohodnuté v zmluve, ide o nesprávny procesný postup súdu, na ktorý poukázal už v odvolacom konaní. Žalobca sa počas celého konania domáhal absolútnej neplatnosti právneho úkonu - dohodnutej zmluvnej podmienky, v časti týkajúcej sa limitácie normohodiny pre neautorizovaný servis.

25. Spornou skutočnosťou medzi stranami bolo podľa žalobcu aplikovanie lakovacej konštanty, mal za to, že dôkazné bremeno bolo na žalovanom ako poisťovni, aby preukázal dôvodnosť zníženia lakovacej

konštanty na úroveň 100%. Žalobca zároveň poukázal na skutkovo obdobné prípady, ktoré má súd už poznať z vlastnej rozhodovacej činnosti (lakovacia konštanta závisí od konkrétneho lakovacieho materiálu použitého na konkrétnom motorovom vozidle), na základe ktorej uviedol, aký konkrétny lakovací materiál bolo nutné aplikovať, a na základe tejto skutočnosti, aká konkrétna lakovacia konštanta bola použitá v kalkulácii na opravu vozidla. Išlo tak o nezohľadnenie skutočností známych z rozhodovacej činnosti súdu. Uvedený procesný postup je podľa dovolateľa v rozpore so zásadou hospodárnosti a efektívnosti konania, keď žalobca pri totožnom skutkovom stave musel opätovne preukazovať dôvodnosť výšky lakovacej konštanty.

26. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, majúci za to, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorý by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Najvyššiemu súdu navrhol, aby dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

27. K vyjadreniu žalovaného zaslal žalobca repliku, v ktorej zhrnul svoju argumentáciu, poukazujúc na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, nesprávne vyhodnotenie a preskúmanie dôkazov, opätovne sa vyjadril k právnej úprave poistného plnenia, hospodárskej súťaži, aplikácii práva EÚ a zosumarizovaniu skutkového a právneho stavu.

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátskou kanceláriou v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je potrebné odmietnuť.

29. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 v spojení s § 431 ods. 1 CSP a/alebo § 421 CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP).

30. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti.

31. Vzhľadom na obsah dovolania musí dovolací súd pripomenúť mimoriadny charakter dovolania ako opravného prostriedku. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017).

32. Žalobca prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

33. Pre naplnenie existencie vady podľa ust. § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

34. Pod porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP možno zahrnúť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu,

teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

35. Dovolateľ v rámci procesnej vady podľa § 420 písm. f) CSP odvolaciemu súdu vytýkal nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku majúci za to, že sa nevysporiadal s jeho odvolacou argumentáciou a tiež námietkou spočívajúcou v tvrdení o neplatnosti ustanovenia čl. 9 bod 2 písm. c) Zmluvných dojednaní z dôvodu jeho neurčitosti. Namietal ďalej obmedzovanie hospodárskej súťaže žalovaným v dôsledku rozlišovania medzi autorizovanými a neautorizovanými a zmluvnými a nezmluvnými autoservismi, ktorá okolnosť (zvýhodňovanie autorizovaných a zmluvných autoservisov), je v rozpore s poctivým obchodným stykom a právom EÚ. Dovolateľ ďalej odvolaciemu súdu vytkol aj proces dokazovania tvrdiac, že dôkazné bremeno pri nepriznaní nároku žalobcu na preplatenie ceny lakovacieho materiálu - teda preukázanie krátenie plnenia bolo na žalovanom a nie na žalobcovi, vo vzťahu ku ktorému súdy konštatovali neunesenie dôkazného bremena.

36. Dovolací súd po preskúmaní rozsudku odvolacieho a prvoinštančného súdu a zároveň aj postupu, ktorý ich vydaniu predchádzal, uvádza, že nezistil namietanú vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu) spočívajúcu v tom, že by dovolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

37. Dovolací súd k námietke arbitrárnosti odôvodnenia súhlasí s dovolateľom, že za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu aj skutočnosť, keď všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojim postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia a spravidla aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú zrejmé dôvody rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje.

38. K zjavnej neodôvodnenosti (arbitrárnosti) rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril aj ústavný súd tak, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

39. K uvedenej námietke dovolateľa dovolací súd poukazuje na úpravu štruktúry práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, ktorá sa uplatňuje aj v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 CSP. K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa

§ 420 písm. f) CSP nedochádza len úplnou absenciou odôvodnenia, ale aj jeho nedostatočnosťou alebo nezrozumiteľnosťou, či svojvoľnosťou (viď napr. II. ÚS 419/2021). Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a stylistické hľadiská. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia neznamená právo na uvedenie „aspoň

nejakých“ dôvodov, ale ide o právo na uvedenie dostatočných, logických a zrozumiteľných argumentov reagujúcich na relevantné tvrdenia a námietky strán sporu, vyhodnotenie dokazovania a vysvetlenie prečo prípadne v konaní navrhované dôkazy súd nevykonal. Súd by mal presvedčivo odôvodniť a vysvetliť aj aplikáciu príslušného právneho predpisu, či ustanovenia z neho, na rozhodovanú vec.

40. Dovolací súd konštatuje, že z rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, prečo tento rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedli rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská sporových strán k prerokovávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na daný prípad, a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odvolací súd sa odvolacími námietkami žalobcu sa zaoberal, pričom v rozhodnutí sa podrobne a rozsiahlo vysporiadal so všetkými argumentami žalobcu, konštatoval, že pri určení výšky poistného plnenia je určujúce, ako bolo právo na poistné plnenie dohodnuté v poistných podmienkach a že pri posúdení nároku na poistné plnenie je potrebné vychádzať v zmysle § 806 OZ z poistných podmienok. Vo vzťahu k aplikácii čl. IX ods. 2 písm. c) Zmluvných dojednaní pre havarijné poistenie vozidiel Auto komplet č. 913, predstavujúce spôsob určenia poistného plnenia, vysvetlil prečo jeho použitie považuje za súladné s § 806 OZ, tiež sa vyjadril aj k zmluvnej voľnosti zmluvných strán pri uzatváraní poistnej zmluvy a k žalobcom tvrdenému obmedzovaniu hospodárskej súťaže. Rovnako tak sa vyjadril k tvrdenej neurčitosti zmluvných dojednaní pri výpočte platby poistného, k rozlišovaniu servisov na autorizované a neautorizované, vysvetlil tiež nedôvodnosť argumentácie žalobcu ohľadom „blokovej výnimky“ a nemožnosť prihliadnutia na novoty predložené žalobcom v rámci odvolacieho konania. Odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil, a preto mu nie je možné vytýkať, že sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu a jeho názorom na skutkový a právny stav veci. Iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06).

41. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré sa zároveň vysporiada aj s relevantnými odvolacími námietkami, zodpovedá požiadavkám kladeným na kvalitu odôvodnenia súdnych rozhodnutí a zodpovedá aj § 387 ods. 2, 3 CSP.

42. Ak teda žalobca dovolaním namieta, že k vade zmätočnosti predpokladanej ustanovením § 420 písm. f) CSP došlo v dôsledku toho, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nemá zákonom stanovené náležitosti, je nepreskúmateľné, arbitrárne a náležité (či presnejšie vôbec) nereaguje na jeho odvoláciu argumentáciu, a to v miere, ktorá má zakladať porušenie jej práva na spravodlivý proces, tak s touto námietkou dovolateľa nemožno súhlasiť.

43. Vo vzťahu k procesnej vade konania v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľ odvolaciemu súdu vytýkal aj proces dokazovania tvrdiac, že nesprávne bolo posudzované unesenie dôkazného bremena žalobcom.

44. Dovolací súd pripomína, že u práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

45. Dovolací súd len vo všeobecnosti k procesu dokazovania uvádza, že zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, ktorá znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiaci úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou rozsudku. Civilný sporový

poriadok v § 132 ods. 1 ukladá sporovej strane povinnosť označiť dôkazy na preukázanie rozhodujúcich skutočností. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je však už vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. Ak aj súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, alebo vykoná iné dôkazy ako navrhli strany, následkom uvedeného môže byť len neúplnosť skutkových zistení (vedúca k vydaniu nesprávneho rozhodnutia). Uvedené preto nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení (obdobne R 125/1999, R 6/2000).

46. Rovnako, pokiaľ by aj súd niektorý z vykonaných dôkazov vyhodnotil nesprávne, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné. Dovolací súd zdôrazňuje, že procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhovať, čo však dovolateľ v tomto prípade nenamietal. Sumarizujúc uvedené, je povinnosťou súdu nechať sporovým stranám priestor na prednes svojich návrhov a dôkazných prostriedkov, nie je však už jeho povinnosťou všetky aj vykonať. Ak však súd niektorý z navrhnutých dôkazov nevykoná, má zdôvodniť prečo dôkaz nevykoná, napr. nadbytočnosť dôkazu, nedostatok relevantnosti dôkazu, ako aj oneskorený návrh na vykonanie dôkazu alebo oneskorené predloženie dôkazu (po sudcovskej, či zákonnej koncentrácii konania).

47. Dovolací súd má za to, že dokazovanie v preskúmvanej veci bolo vykonané v súlade s ustanoveniami § 132 ods. 1, § 185 ods. 1 a § 191 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP. K námietke žalobcu spočívajúcej v tvrdení, že dôkazné bremeno pri zamietnutí plnenia malo byť na žalovanom a nie žalobcovi dovolací súd zdôrazňuje, že už súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod 20 - 20.2) konštatoval, že ohľadom dôvodu zníženia výšky poistného žalobca nepredložil žiaden dôkaz, spochybňujúci postup žalovaného, ktorý by preukazoval nutnosť použitia vyššieho množstva lakovacieho materiálu, pričom odkazoval len na nesúrodú citáciu judikatury opomínajúc povinnosť preukázania uplatňovaného nároku, s ktorou argumentáciou sa stotožnil aj odvolací súd. Vzhľadom na uvedené nemožno súhlasiť s tvrdením žalobcu v tom, že by súdy v konaní preniesli dôkazné bremeno zo žalovaného na žalobcu, keďže absencia tvrdení žalobcu vo vzťahu k nároku spočívajúcemu v rozdiel referenčných hodnôt (ak kalkulácie oboch sporových strán za použitia dvojvrstvého perleťového o laku počítali pri výpočte lakovacieho materiálu s rozdielnou referenčnou hodnotou, pričom túto žalobca ani neuviedol, tak nie je zrejmé, na základe čoho rozdiel vznikol), mala za následok, že žalovaný nemohol zaujať stanovisko ku skutočnostiam, ktoré by mal rozporovať a následne preukazovať. Základ, na ktorom súdy založili nedôvodnosť nároku žalobcu v danej časti, spočíval v absencii bremena tvrdenia žalobcu. Možno uzavrieť, že síce dôkazné bremeno v sporoch o vyplatenie poistného plnenia ohľadne dôvodu zníženia výšky tohto plnenia, je na poisťovateľovi, avšak aj poistený si musí byť vedomý svojej zákonnej povinnosti uviesť rozhodujúce skutočnosti a predložiť relevantné dôkazy. Možno len dodať, že samotná otázka, na koho strane v civilnom sporovom konaní spočíva dôkazné bremeno, je otázkou právnou, čo súvisí s právnym posúdením veci a nie s procesom dokazovania.

48. Ohľadom namietanej koncentrácie konania, dovolací súd uvádza, že táto vyplýva z § 153 CSP a zakotvuje povinnosť strany sporu vzniknúť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany včas. Ide najmä o skutkové tvrdenia, popretia skutkových tvrdení, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom a hmotnoprávne námietky. K oneskorenému uplatneniu prostriedkov procesného útoku alebo procesnej obrany dochádza vo všeobecnosti vtedy, ak ich strana mohla predložiť už skôr, pokiaľ by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Účelom včasného uplatnenia prostriedkov procesnej obrany, či procesného útoku je rýchlosť a hospodárnosť konania. Dôsledkom neuplatnenia týchto prostriedkov včas je skutočnosť, že súd ich nemusí akceptovať, nemusí na ne prihliadnuť, či oneskorenému návrhu na vykonanie dôkazu vyhovieť. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca až po uplynutí lehoty na podanie odvolania ako neprípustnú novotu uplatnil viaceré argumenty ohľadom skutočností, že lakovacia konštanta v hodnote 100 % nepostačuje na pokrytie nákladov, že aplikácia najvyššieho lakovacieho materiálu je judikovaná všeobecnými súdmi, argument o odklone súdu

prvej inštancie od ustálenej judikatúry súdov, námietku právnej nemožnosti plnenia podľa § 575 OZ či § 352 ObZ, ako aj argument ohľadom nepreukázania akceptovania všeobecných poisťných podmienok. Odvolací súd správne uviedol, že ide o prostriedky procesnej obrany, ktoré žalobca pred súdom prvej inštancie neuplatnil, napriek tomu že podľa ust. § 154 CSP tak mohol urobiť, preto odvolací súd tak na ne nemusel prihliadnuť.

49. Ďalšie námietky žalobcu sú podľa dovolacieho súdu zamerané na posudzovanie procesu dokazovania a vyhodnocovania skutkových okolností, ku ktorým dospeli konajúce súdy a z posúdenia ktorých vychádzali pri právnom hodnotení veci. Vo vzťahu k uvedenému je nutné zdôrazniť § 442 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí.

50. Dovolací súd len záverom uvádza, že ohľadom námietky žalobcu, že odvolací súd sa nevyjadril k rozhodnutiu Súdneho dvora vo veci C-32/11, a že opomenul aplikovať čl. 101 ods. 3 ZFEÚ, v dôsledku čoho malo dôjsť u žalobcu k porušeniu práva na spravodlivý proces, je tento argument dovolateľa nedôvodný. Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd sa k aplikácii čl. 101 ods. 3 ZFEÚ vyjadril (viď odôvodnenie dovolacieho rozhodnutia bod 37, 41). K námietke zmätočnosti a nepreskúmateľnosti dátumu oznámenia o ukončení šetrenia poisťnej udalosti je z obsahu spisu zrejmé, že poisťná udalosť vznikla dňa 30.7.2020 a nahlásená bola u žalovaného dňa 31.7.2020, a teda kde dovolací súd konštatuje, že ide zjavne o zrejmu nesprávnosť - chybu v písaní v dátume v rozhodnutí dovolacieho súdu, čo však je bez vplyvu na posúdenie sporu zo strany súdov nižšej inštancie.

51. Dovolací súd uzatvára, že v dovolacom konaní nemôže formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvostupňového súdu a dovolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd. Jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania. V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd existenciu takýchto pochybení ako závažných deficitov v dokazovaní v prejednávanej veci nezistil.

52. Pre prípad, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, dovolací súd uvádza, že už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením, a najvyšší súd zotrváva na tomto závere aj naďalej (R 54/2012, na ktoré nadväzuje R 24/2017).

53. Dovolací súd ešte poznamenáva, že správnosť právneho posúdenia súdom nižšej inštancie by mohol preskúmať len na základe dovolania s dovolacím dôvodom podľa § 421 CSP (za predpokladu jeho prípustnosti a formulovania právnej otázky), ktoré však dovolateľ z tohto dôvodu nepodal, navyše v tomto prípade podať ani nemohol, resp. aj v prípade podania by prípustné nebolo s ohľadom na ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a) CSP, zakotvujúce tzv. majetkový cenzus, ktorý predstavuje obmedzenie prípustnosti dovolania podľa sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu. V posudzovanom prípade ide o tzv. bagateľnú vec vylúčenú z meritórneho dovolacieho prieskumu správnosti právneho posúdenia vecí podľa § 421 CSP.

54. S poukazom na všetky vyššie konštatované skutočnosti dovolací súd uzatvára, že v danom prípade postupom odvolacieho súdu nedošlo k vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces a v preskúmvanej veci tak nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. c) CSP.

55. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd priznal voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

56. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.